

19. 10. 2025 – Čistota srdce

Čtení: Žalm 73,1-28

Písně: 169 – Jak rozkošné a míle; 398 – Dej mi Pane, bdělé srdce;
581 – Stvoř srdce čisté; Ztiš srdce mé

Text: Marek 7, 5-9

Příjemný bývá pohled na rozkvetlé louky, čisté potoky, upravené parky, úhledné stezky, čisté cesty a náměstí. Na veřejných místech, v čekárnách, na ulicích, v parcích, ve vlcích, často lze číst nápisy: „Dbejte na čistotu! Neodhazujte odpadky, odpadky patří do koše!“ apod. Všude se dává důraz na čistotu. Ta je opravdu potřebná na každém místě, v domech, na dvorech, na náměstích, na ulicích... Ale to nestačí. **Čistota je potřebná v srdcích.** Na tuto čistotu upozorňuje i žalmista, který volá: "Stvoř mi, Bože, čisté srdce, obnov v mém nitru pevného ducha." (Ž 51,12). Bůh je milovníkem čistoty a pořádku, proto i nám je třeba dbát o tuto čistotu.

Čistota je božská:

- 1) nestačí čistota těla podle přikázání lidských,
- 2) potřebná je čistota ducha podle přikázání Božích.

1. Staré anglické pořekadlo říká: Cleanliness is godliness. To je právě ta myšlenka, na kterou se máme soustředit. Jde nám o božskou čistotu. Ta se nerozprostírá jen na vnější svět. Nejde jen o kultické předpisy, ale o něco hlubšího.

Tak, jako všechno ostatní, i předpisy o očišťování Pán Ježíš nezrušil, ale naplnil, rozšířil a zduchoval. Židé dávali mnoho na vnější projevy zbožnosti. Pěstovali čistotu kultu jídel, čistotu těla, dbali na mytí rukou i nohou. Pán Ježíš také touto čistotou neopovrhoval. Dal si umýt nohy, žena hříšnice dokonce myla Jeho nohy slzami a utírala vlasy (Luk 7, 38). **Při Poslední večeři sám Pán Ježíš myl nohy svým učedníkům, a tak jim dal příklad ke vzájemné službě.**

Čistotu těla však nestavěl před čistotu ducha. Farizeové příliš dbali na zevnějšek a zanedbávali nitro. Proto je Pán Ježíš přirovnal k obíleným hrobům. Příliš dbali o čistotu těla, a proto došlo k nedorozumění a výměně názorů s Pánem Ježíšem o této otázce. Zeptali se ho farizeové a zákoníci: "Proč se tvoji učedníci neřídí podle tradice otců a jedí znesvěcujícíma(špinavýma) rukama?"

Pán Ježíš nezamítl tělesnou čistotu, ale i my jsme za to, aby se dodržovaly hygienické předpisy. Nelze však odsoudit člověka, když ve výjimečných případech bere chléb nečistou rukou, neboť neměl možnost se umýt. Stalo se, že při opravě chrámu dělali dělníci dlažbu. Jeden ze zedníků, když vyhladověl, sedl si před oltářem a na svačinu jedl chléb se

špinavýma rukama. Měl ve chvatu práce snad vše nechat a jít někam do domu a najít si teplou vodu na umytí? Lze ho proto odsoudit, že jsi neumyl ruce? Lze odsoudit např. traktoristy, nebo dělníka na stavbě, když si před každým jídlem neumyje ruce? Jistěže ne. Výjimečné případy a okolnosti často nedovolují udělat vše, co vyžadují předpisy o čistotě. V takových případech nejde o lenost a nepozornost, ale o výjimečnou situaci, kdy jedení je důležitější než mytí. Důvody a pohnutky v takovém počínání ospravedlňují. Důležitější je práce a posílení se(najezení) v ní jako mytí. Když jsou čisté pohnutky, nelze takové počínání pokládat za nečisté.

Pán Ježíš nás všechny volá do práce a chce, abychom si v této počínali statečně. Hlavní je, abychom se za každých okolností snažili být duchovně čisti a pokud možno dbali o tělesnou čistotu. Ap. Pavel dává důraz také na tuto vnitřní čistotu: „Vím a jsem přesvědčen v Pánu Ježíši, že nic není nečisté samo v sobě, ale tomu, kdo něco pokládá za nečisté, je to nečisté.“ (Řím 14,14). **Nositelem nečistoty není tělo, ale lidský duch.** Německý filozof Kant hovoří o věcech "o sobě"; - tyto věci nejsou nositelem hříchu, ale člověk, který s těmito věcmi manipuluje.

Tentýž apoštol Pavel připomíná: "Čistým je všechno čisté. Ale poskvrněným a nevěřícím nic není čisté. Jak jejich rozum, tak jejich svědomí jsou poskvrněny."(Tit 1,15).

To neznamena, že by nám na čistotě těla nemělo záležet Hygiena je nutná, je třeba o ni dbát. Hodně mne zamrzelo a taký překvapilo, že máme na toaletě na faře nové umyvadlo a tekoucí vodu a člověk muž i chlapec prošli kolem jako by tam nebylo ... Nevíme proč a za jakých okolnosti v našem případě učenici jedli chléb s nečistýma rukama. Možná, že na mytí nebylo času.

Ideálem křesťanství nemůže být ani lhostejnost k tělesné čistotě. L. N. Tolstoj údajně řekl: Křesťanství musí být zavšivené, a špinavé. Dokonce doporučoval používat nádoby špinavých a nemocných lidí jen proto, abychom je neurazili. Např. napít se z jejich sklenice. To můžeme řešit i jinak. Nám záleží na čistotě těla, která není sice rozhodující, ale je také důležitá.

2. Mnohem důležitější a potřebnější je duchovní čistota, která se nezakládá na lidských předpisech, ale na Božích příkazech. Toto duchovní očišťování znovuzrovnání začíná již od nás samotných a modliteb za další generaci i v daru jejich početí. Voda, která se obvykle používá k očišťování těla, tato voda spojená se Slovem Božím a s Duchem svatým je zdrojem duchovní čistoty a znovuzrození. Již prorok Izajáš 1,16 izraelskému lidu adresoval výzvu: „**Omyjte se, očistěte se, odkliděte mi své zlé skutky z očí, přestaňte páchat zlo!**“ Takovou čistotu hlásal prorok Izajáš; na jeho proroctví navazoval i Pán Ježíš a jako odpověď na výčitky farizeů a

zákoníků použil Izajášova slova: "***Lid tento ctí mě rty, ale srdce jejich je daleko ode mne; marně mě uctívají, neboť učí naukám, jež jsou jen příkazy lidskými.***"(Mat 15,8-9). Největším po blouděním Izraelitů bylo to, že místo přikázání Božích plnili lidské. "***Opustili jste přikázání Boží a držíte se lidské tradice***"... A ještě řekl: „***Jak dovedně rušíte Boží přikázání, abyste zachovali svou tradici!***". Tak se stalo, že Židé předpisy o čistotě těla a různé ceremonie povýšili nad Boží přikázání, ba i odříkání modliteb stalo se jen formálností – **záležitostí úst a ne srdce. Bůh však přimlouvá k lidskému srdci, které chce mít čisté a Jemu oddané.** Boží dobrota a láska se rozlévá zejména v srdcích čistých, které se tak stávají nádobami Boží milosti. Žalmista připomíná dobrotu Boží, která se nabízí čistým srdcím. „***Jak je Bůh dobrý k Izraeli, k těm, kdo jsou čistého srdce!***“ (Ž 73,1). Také náš Spasitel blahoslaví ty, kdo mají čisté srdce. „***Blaze těm, kdo mají čisté srdce, neboť oni uzří Boha.***“ (Mat 5,8)

Říká se: ve zdravém těle zdravý duch. Ale toto staré pořekadlo lze i obrátit. **Zdravý a čistý duch udržuje čistým i tělo.** Kdo nemá čistého ducha a pevné morální zásady, ten i svému tělu uškodí a přivolá si na něj kletbu(nemoci).

„Jeden mladík po rozpustilém a zhýralém životě dostal na těle ošklivou vyrážku. Začas se tím tajil, ale nakonec se odhodlal vyhledat lékaře. Ten už jenom mohl konstatovat, že mladík přišel pozdě, že nemoc je nevyléčitelná, a že jde vstříc smrti. Můžeme si představit jeho obavy a možná i beznaděj, který když přišel domů – strhl ze zdi fotku, na kterém byla ta, co zapříčinila jeho nemoc a v zoufalství volal: "Ty máš vinu na tom, ty jsi příčinou mé neřesti." Tento a jiné příklady mají být výstrahou pro všechny a mají nás upozorňovat na **čistotu, která je od Boha,** a která nás udržuje v duchovním i tělesném zdraví. Jen tato cesta vede do blahoslavenství časného (pozemského) a věčného života. Amen.